

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

PIVA Desguinlei

Antwerpen, Antwerpen

2023J293

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
1.4 Conclusie	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De opdrachtgever plant een renovatie- en nieuwbouwproject aan een bestaande school. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 2143 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 1560 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2023J293	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 152045	Y ₁ : 209672
	X ₂ : 152203	Y ₂ : 209785
KADASTER	Antwerpen Afdeling 10, Sectie K, nummer 1922d	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant een renovatie- en nieuwbouwproject aan een bestaande school. Het volledige plangebied is ca. 2143 m² groot. De geplande werken omvatten de realisatie van een nieuwe uitbouw het uitgraven van een wadi, het opwerpen van een talud, nieuwe riolering en omgevingsaanleg. Het merendeel van de geplande werken bereikt een diepte van ca. 40 cm onder het huidige maaiveld. De geplande ingrepen hebben een gecombineerde oppervlakte van ca. 1560 m².

De stad Antwerpen is gegroeid vanuit een nederzetting op de rechteroever van de Schelde. Het plangebied ligt op ruime afstand van het historische centrum van de stad. Het plangebied is gelegen in het overgangsgebied tussen de Scheldepolders in het noorden en de zuidelijke kustrug. De Quartairgeologische kaart geeft een profiel weer dat bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer. Zeer waarschijnlijk bestaat het sediment uit zand. Op het DHVM is te zien dat er reeds maaiveldwijzigingen zijn uitgevoerd ter hoogte van het plangebied.

Het onderzoeksgebied is gelegen in de Sint-Laureinsparochie ten zuiden van de stad Antwerpen. Dit buitengebied is pas vanaf de 20^e eeuw stelselmatig opgenomen in het stedelijk weefsel. De Ferrariskaart geeft een landelijke omgeving weer. Het plangebied is weergegeven als parkgebied. Ook op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal blijft het terrein vrij van bebouwing. Vanaf de 2^e helft van de 19^e eeuw wordt Antwerpen omgevormd tot 'Nationaal Reduit'. Het plangebied is nog gelegen binnen de binnenste Brialmontomwalling of Grote Omwalling rond de stad. Binnen de orthofotosequentie is te zien dat de bebouwing ten westen en noorden van het plangebied dateert uit de jaren '80. Het plangebied zelf wordt ten dele verhard. De impact van de aanleg van de huidige infrastructuur op het bodemarchief is vooralsnog ongekend.

In de omgeving van het plangebied zijn slechts enkele archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend. Ten noordwesten van het plangebied bevond zich de Citadel van Antwerpen ofte de Zuiderburcht. Bij de archeologische opvolging van de heraanleg van de Antwerpse Leien begin de jaren 2000 werden restanten van het Toledo bolwerk aangesneden en bijhorende structuren. Naast deze terreinwaarnemingen bestaan de gekende waarden in de omgeving voornamelijk uit cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse en vroegmoderne structuren. In de ruimere omgeving van Antwerpen wijzen de gekende waarden op quasi doorlopende menselijke aanwezigheid sinds de steentijden langs de randen van de Scheldevallei.

Hoewel in de omgeving van het plangebied uitgegaan kan worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt de kans op kenniswinst bij verder onderzoek als te beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan de Desguinlei worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Het terrein is gelegen in buitengebied, er is geen verwachting inzake een complexe verticale stratigrafie. Tevens is het terrein op ruime afstand van een natuurlijke waterloop gelegen waardoor er geen hoge verwachting is inzake de aanwezigheid van artefactenconcentraties. De verwachting ter hoogte van het plangebied bestaat dus in hoofdzaak uit resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. In het kader van deze verwachting dient gewezen te worden op de relatief beperkte oppervlakte van de geplande ingrepen die daarenboven een zeer onregelmatige vorm hebben. Tevens moet rekening gehouden worden met het feit dat op een deel van het terrein reeds verharding is gerealiseerd en omgevingsaanleg is uitgevoerd. Hoewel geenszins gesteld kan worden dat het terrein hierdoor vlakdekkend is verstoord kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat het bodemarchief plaatselijk is gefragmenteerd. Indien rekening gehouden wordt met de beperkte oppervlakte, onregelmatige vorm en vermoedelijke mate van verstoring kan enkel geconcludeerd worden dat de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek door middel van proefsleuven zeer beperkt is. Meer dan een zo goed als contextloze indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan bij verder onderzoek niet verwacht worden.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant een renovatie- en nieuwbouwproject aan een bestaande school. Omwille van de beperkte oppervlakte, onregelmatige vorm en vermoedelijke mate van fragmentatie wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als te beperkt ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

